

Arkivnr: 2015/4318-1
Saksbehandlar: Per Willy Mørk Karlsen

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Opplærings- og helseutvalet		12.05.2015
Fylkesutvalet		19.05.2015
Fylkestinget		09.06.2015

Etablering og organisering av vaksenopplæringsssenter i Hordaland

Samandrag

Fylkesrådmannen viser til Fylkestinget sitt vedtak i sak 01/13, 12.03.13, «Skulebruksplanen for Hordaland fylkeskommune 2012 – 2025. Del 2: Skule- og tilbodsstruktur for vidaregåande opplæring i Hordaland», punkt 8 om etablering og organisering av vaksenopplæringsssenter i Hordaland. Fylkesrådmannen legg med dette fram sak om revidert plan for etablering og organisering av vaksenopplæringsssentra.

I vedtaket i Fylkestinget, sak 01/13, punkt 8, heiter det:

«Fylkestinget vedtek at det vert etablert tre sentrale vaksenopplæringsssenter organisert under tre vidaregåande skular: Bergen katedralskole, Nye Voss gymnas og Stord Vabakkjen vgs. Dei tre sentera vil administrere VO-tilboda og arrangere kurs på eigne og andre skular der det er stor nok etterspurnad. Bergen katedralskole vil i hovudsak bruke dei tidlegare lokala til Bergen Handelsgymnasium til si VO-verksemd.»

Vedtaket slår fast at det skal etablerast 3 vaksenopplæringsssenter i Hordaland, eitt senter for Sunnhordland og eitt senter for Voss og Hardanger med høvesvis 64.000 og 42.000 innbyggjarar, og eitt senter for Stor-Bergen med 400.000 innbyggjarar. I premissane heiter det at omlegginga først og fremst er ei administrativ sentralisering. Modellen legg til grunn at opplæringsoppdraget vert formidla frå vaksenopplæringsssenter til andre skular.

Sidan vedtaket vart fatta, er det kome reviderte inntaksforskrifter, nye nasjonale retningslinjer for vidaregåande opplæring for vaksne og ei alt breiare rekruttering av vaksne med ulik bakgrunn inn til vidaregåande opplæring. Desse endringane gjer at også føresetnadene for vedtaket i Fylkestinget er endra. Medan senterstrukturen for regionane Sunnhordland og Voss–Hardanger er robuste nok til å absorbera endringane i regelverk og rekruttering, vil eitt senter for heile Stor-Bergen på Bergen Katedralskole ikkje ha tilstrekkeleg yrkesfagleg kompetanse og kapasitet til å kunne handsama breidda og volumet av etterspurnaden etter yrkesfag frå heile området Stor-Bergen.

På fylkesplan gjer endringane at sjølv organiseringa av aktiviteten må strammast opp gjennom ei klar ansvars- og oppgåvefordeling mellom opplæringsavdelinga, skular med vaksenopplæringsssenter og skular som inngår i eit samarbeid om vaksenopplæring. Ansvars- og oppgåvefordelinga vil måtte følgja den rekka av tenester som fylkeskommunen skal levera vaksne: Informasjonen ut til dei vaksne, søknad og inntak, studierettleiing, vurdering av den kompetansen dei vaksne har med seg, og sjølv opplæringsstilbodet.

Forslag til innstilling

Fylkesrådmannen legg vekt på at senterstrukturen for vaksenopplæringa skal vera funksjonell og berekraftig i høve til dei oppgåvene ansvarsområdet er sett til å løysa.

1	<p>Fylkesrådmannen går inn for at vedtaket om etablering av vaksenopplæringsssenter på Stord og Voss vert tilpassa slik</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stord vidaregåande skule: kommunane Etne, Sveio, Bømlo, Stord, Fitjar, Tysnes, Kvinnherad og Austevoll - Voss gymnas: kommunane Jondal, Odda, Ullensvang, Eidfjord, Ulvik, Granvin, Voss, Vaksdal og Kvam
2	<p>Fylkesrådmannen går inn for at det for området Stor-Bergen vert etablert tre vaksenopplæringsssenter</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sotra vidaregåande skule: kommunane Sund, Fjell, Øygarden og Askøy - Åsane vidaregåande skole som vaksenopplæringsssenter for handverks-, industri-, helse- og oppvekstfag for Bergen, Nordhordland og kommunane Fusa, Samnanger og Os - Bergen Katedralskole som vaksenopplæringsssenter for studiespesialiserande fag for Bergen, Nordhordland og kommunane Fusa, Samnanger og Os
3	<p>Ny senterstruktur vert innført frå 01.01.2016 og gjennomført fortløpande så raskt som dei formelle og praktiske tilhøva ligg til rette for dette.</p>
4	<p>Senterstrukturen bør følgjast opp og reviderast i 2020, - etter ein driftsperiode på 5 år</p>

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Svein Heggheim
fylkesdirektør opplæring

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Fylkesrådmannen, 21.04.2015

2. Ansvar for vidaregåande utdanning for vaksne, - ein sentral innsatsfaktor i arbeidet for regional utvikling.

Opplæringslova gjev vaksne rett til vidaregåande opplæring frå det året dei fyller 25 år dersom dei ikkje har fullført vidaregåande opplæring tidlegare, jf § 4A-3. Lova pålegg også fylkeskommunen å gje eit vidaregåande tilbod til andre vaksne som har gjennomført vidaregåande, men som av ulike grunnar søker ny utdanning, jf § 13-3.

Både for ungdom og vaksne er retten til vidaregåande utdanning ein individuell rett, etter fullført grunnskule, og etter søknad, jf § 3-1, § 4A-3. Fylkeskommunen har soleis to likeverdige rettsgrupper til vidaregåande utdanning, der vaksenretten avløyser ungdomsretten.

Hordaland fylkeskommune har gjort tilgang til rett kompetanse til ein av tre hovudstrategiar i arbeidet for regional utvikling i fylket, jf Regional næringsplan for Hordaland 2013 – 2017, Handlingsprogram for næringsutvikling 2014. Rett fagkompetanse er ein av dei sentrale innsatsfaktorane fylkeskommunen kan levere i dette arbeidet. Vidaregåande utdanning for vaksne i yrkesfaga er i stor grad knytt direkte til den einskilde verksemda sin etterspurnad etter faglært kompetanse. Vaksne etterspør normalt fagutdanning i dei arbeidsområda dei har som ufaglærte tilsette. Arbeidsgjevar spelar på si side ei avgjerande rolle som motivator og praktisk og fagleg tilretteleggar for utdanninga.

Vaksenopplæringa er elles den primære leverandøren av faglærte i fleire sentrale fag som kan ha vanskar med å rekruttera unge, til dømes helsefag, havbruksfag, sjømatproduksjon.

3. Aktiviteten i vaksenopplæringa

Vaksenopplæringa handterte i 2014, 12.200 førespurnader om informasjon og karriererettleiing frå vaksne og verksemder i Hordaland. Opplæringsaktiviteten talde om lag 2700 kursplassar, med fordeling 40 % studiespesialiserande fag og fellesfag og 60 % yrkesfag. Hordaland fylkeskommune er dermed den fylkeskommunen med flest vaksne i vidaregåande opplæring og har toppa denne lista dei siste tre åra, jf VOX-speilet 2013. Aktiviteten vert gjennomført ved 9 vidaregåande skular med vaksenopplæringsssenter i samarbeid med andre vidaregåande skular. Aktiviteten står soleis for «meirbruk» av eksisterande skuleressursar og tilfører samstundes skulane ny fagkompetanse i den tette kontakten med verksemder og vaksne.

Fylkeskommunen har slik sett eit stykke på veg luktast i arbeidet med å realisera «vaksenopplærings-tenesta» både for den einskilde vaksne som søker utdanning og for verksemder i offentleg og privat sektor som etterspør kompetanse. Behovet for vidaregåande opplæring for vaksne er like fullt stort og ser ut til å vera relativt konstant over tid. Hordaland hadde i 2013 om lag 37.000 vaksne mellom 20 og 49 år utan fullført vidaregåande utdanning (SSB 2013. Tall for 2014 er pt ikkje tilgjengeleg).

Sjå elles Utdanning for vakse i Hordaland, Årsrapport 2014,

<http://www.hordaland.no/PageFiles/40976/Utdanning%20for%20voksne,%20arsrapport%202014.pdf>

4. Endringar i målgruppe og regelverk

Vidaregåande opplæring for vaksne er inne i eit taktskifte både ved at eit breiare lag vaksne no tek vidaregåande opplæring, og ved at regelverk og retningsliner følgjer denne utviklinga og i større grad definerer opplæringstenesta for dei vaksne.

Rekrutteringa til vaksenopplæringa har dei seinare åra vorte breiare etter kvart som tilbodet om vidaregåande utdanning for vaksne har vorte meir kjent. Dei «skuleflinke» vaksne som i si tid ikkje fullførte, er framleis i fleirtal. Men vi har stadig større grupper vaksne som manglar vesentleg basiskompetanse. Vaksne med spesifikke lærevanskar, som vil prøva seg på nytt. Minoritetsspråklege vaksne med svake norskkunnskapar. Det ligg då også til vaksenopplæringa å vera det nye vidaregåande tilbodet til vaksne som av ulike årsaker ikkje fekk begynt på eller ikkje fekk fullført denne utdanninga.

I dei nye inntaksforskriftene får vaksne, som enkeltvedtak, stadfesta: Retten til vidaregåande utdanning, tilbodet om sluttkompetanse, opplæringsvegen fram til denne kompetansen, og «verdien» av tidlegare utdanning og realkompetanse, jf forskrift til opplæringslova kap. 6, § 6-47. I dei nasjonale retningslinene for realkompetansevurdering presiserer UDIR ytterlegare at opplæringstilbodet skal vera tilpassa den kompetansen vaksne har med seg inn i utdanninga.

Retningslinene pålegg også fylkeskommunen å gje vaksne eit fullstendig opplæringsløp med fellesfag i yrkesfaga, framfor den konsentrerte opplæringa i yrkestiori for praksiskandidatar. UDIR understrekar vidare at fylkeskommunane må opna yrkesfaga for vaksne søkarar som ikkje har relevant yrkespraksis, jf Nasjonale retningslinjer for realkompetansevurdering, UDIR, 04.12.14. Både forskrifter og retningslinjer peikar soleis i retning av meir skule for vaksne i yrkesfaga. Vaksenopplæringa vert definert som eit eige kompetanseområde, som i sin tur stiller nye krav til kvalitet og samanheng mellom fasane i inntak og opplæringstilbod.

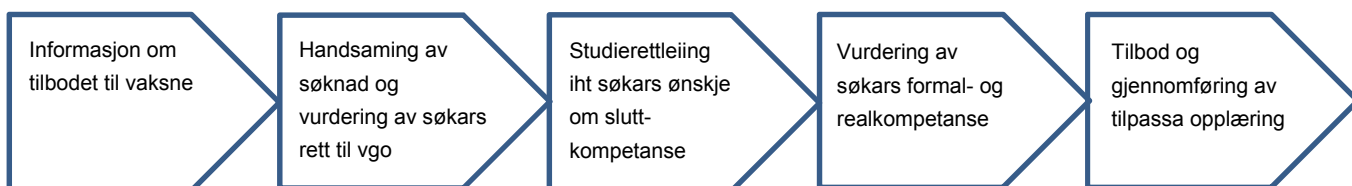
5. Tilbodet til vaksne og organisering av aktiviteten

Som vi såg i førre avsnittet sikrar den nye inntaksforskrifta dei vaksne ein serie tenester gjennom inntak og opplæring. Rekka av tenester som følgjer dei vaksne, er forankra i enkeltvedtak med klagerett, jf § 6-47. Legg vi til fylkeskommunen si plikt til å gje rettleiing og informasjon til den einskilde, jf forvaltningslova § 11, får vi denne tenesterekka:

1. Informasjon om retten til vidaregåande opplæring
2. Om den einskilde vaksne har rett til vidaregåande opplæring
3. Kva sluttkompetanse / utdanning den vaksne får tilbod om
4. Resultatet av vurderinga av formal- og realkompetanse
5. Opplæringstilbodet til den vaksne

Vi skal i det vidare kort gjera greie for ein modell for å organisera vaksenopplæringstenestene som følgjer strukturen i inntaksforskrifta. I hovudsak er dette ei arbeidsfordeling mellom opplæringsavdelinga, dei skulane som har vaksenopplæringsssenter, og andre vidaregåande skular innanfor vaksenopplæringsssenteret sitt oppland.

Tenesterekka

1. Informasjon om tilbodet til vaksne

1 A. Opplæringsavdelinga har ansvar for å

- Gjennomføra all breiddeinformasjon om tenesta i analoge og digitale media
- Utvikla fylkeskommunen sine felles nettsider for vaksenopplæring og vera fagleg ressurs for skulen sitt arbeid med tilsvarande sider

1 B. Skule med vaksenopplæringsssenter har ansvar for å

- Informera vaksne om vidaregåande utdanning
- Utvikla samarbeid med verksemder i privat og offentleg sektor som kan motivera tilsette til utdanning
- Utvikla skulen sine nettsider for vaksenopplæring

1 C. Skular i nettverk for vaksenopplæring har ansvar for å

- Informera vaksne og verksemder som vender seg til skulen om høvet til vidaregåande utdanning og visa vidare til respektive vaksenopplæringscenter

Det er vesentleg å få alle dei vidaregåande skulane med i dette informasjons- og motivasjonsarbeidet. Fylkeskommunen nyttar her sin infrastruktur til å nå ut med informasjonen. Den einskilde skulen styrkar sitt omdømme og sitt tilbod om sentral informasjon til målgruppene vaksne og verksemder i sitt oppland.

2. Inntaket / Handsaming av søknader til vidaregåande opplæring

2 B. Skule med vaksenopplæringscenter har ansvar for å

- Gjennomføra inntaket til vidaregåande utdanning for vaksne
 - handsama søknader
 - vurderer rett til utdanning

Vaksne søker individuelt om vidaregåande utdanning. Fylkeskommunen avgjer om den vaksne har rett til utdanning etter opplæringslova § 4A-3, eventuelt om den vaksne kan få opplæringstilbod sjølv om vedkomande tidlegare har gjennomført vidaregåande, jf opplæringslova § 13-3. I Hordaland sender den vaksne sin søknad om opplæring direkte til respektive vaksenopplæringscenter. Vaksenopplæringscenteret har soleis løpande oversikt over søknadsmassen og dermed over oppgåvene som følgjer av tenesterekka frå inntak. God kjennskap til brukaren gjer det mogeleg for centeret å levera ei samanhengande teneste med høg kvalitet. Brukaren opplever på si side ei heilskapleg teneste. Opplæringsavdelinga følgjer opp arbeidet gjennom inntaksprogrammet, Vigo Voksen.

3. Studierettleiing mot ønska sluttkompetanse

3 B. Skule med vaksenopplæringscenter har ansvar for å

- Gje den einskilde vaksne informasjon og studierettleiing iht ønska sluttkompetanse

Vaksne har i utgangspunktet krav på den sluttkompetansen ho eller han ønskjer. Fylkeskommunen skal på si side foreta ei vurdering av dei moglegheitene vedkomande har til å oppnå ønska yrkes- eller studiekompetanse, jf f § 6-45.

Vaksenopplæringscentera i Hordaland skal nytta studierettleiingssamtalen til å drøfta val av sluttkompetanse og alternative utdanningsveggar fram til denne. Studierettleiingssamtalen vert også nytta til å få betre kjennskap til den vaksne si tidlegare utdanning og eventuelt behov for realkompetansevurdering. Møta har klart preg av rettleiing og er avhengig av at fylkeskommunen sine studierettleiarar har tilstrekkeleg rettleiingskompetanse, oppdatert fagkompetanse eller lett tilgang til denne og har kjennskap til aktuell tilpassing og gjennomføring av opplæringa.

4. Vurdering av formal- og realkompetanse

4 A. Opplæringsavdelinga har ansvar for å

- Koordinera og vedlikehalda eit felles korps av fagpersonell for realkompetansevurdering

4 B. Skule med vaksenopplæringscenter har ansvar for å

- Vurdera den vaksne sin formelle kompetanse og realkompetanse
- Utferda dokumentasjon iht konvertering, eventuelt realkompetansevurdering
- Utforma opplæringstilbod til den vaksne
- Rekruttera fagpersonar til realkompetansevurdering

4 C. Skular i nettverk for vaksenopplæring har ansvar for å

- Bidra til å rekruttera fagpersonar til realkompetansevurderinga

Opplæringstilbodet til den einskilde vaksne skal vera tilpassa og bygga vidare på det den vaksne har av tidlegare vidaregåande utdanning og den realkompetansen vaksne har tileigna seg på ulike arenaer utanfor skulen, jf ol § 4A-3, f § 6-46 og § 4-13.

Vaksenopplæringsssenteret konverterer soleis fag frå tidlegare utdanning til tilsvarande fag i Kunnskapsløftet. Vaksenopplæringsssenteret organiserer likeeins realkompetansevurdering av fag. Sjølve realkompetansevurderinga vert gjennomført av fagpersonar som inngår i eit felles realkompetansekorps for fylkeskommunen.

Vurderingsarbeidet er omfattande og set krav til oppdatert fagkompetanse hjå rådgjevarane i vaksenopplæringa.

5. Det vidaregåande opplæringstilbodet

5 A. Opplæringsavdelinga har ansvar for å

- Koordinera opplæringstilboda til ein tenleg utdanningsportefølje for heile fylket

5 B. Skule med vaksenopplæringsssenter har ansvar for å

- Utforma framlegg til opplæringstilbod på bakgrunn av etterspurnad frå målgruppa
- Gjennomføra opplæring på
 - eigen skule
 - andre skular eller andre institusjonar med innleigd personell
 - formidla opplæringsoppdrag til andre skular
- Utfërda dokumentasjon etter opplæring

5 C. Skular i nettverk for vaksenopplæring har ansvar for å

- På oppdrag frå skule med vaksenopplæringsssenter
 - gjennomføra opplæring
 - stilla ledig lærarkapasitet «til disposisjon»
 - stilla undervisningslokale til disposisjon

Vaksne skal ha eit tilpassa opplæringstilbod, jf § 4a-3. I dette omgrepet ligg at vaksne primært skal takast inn på tilbod som er organisert for dei. Fagtilboda skal tilpassast det ein har av tidlegare vidaregåande utdanning og realkompetanse. Gjennomføringa av opplæringa skal elles ta omsyn til den vaksne sin livs- og jobbsituasjon, jf UDIR-2-2008.

Behovet for tilpassa opplæring gjer at vaksenopplæringsssentera i Hordaland har eit differensiert tilbod når det gjeld progresjon i utdanninga, tal på undervisningstimar, tal på undervisningsdagar i veka, dagtid og kveldstid, bruk av nettstøtte for å kompensera for komprimerte tilbod og reiseavstand til samlingar, fullt ut nettbasserte tilbod, m.m.

Det annonserte opplæringstilbodet vert utvikla på bakgrunn av den etterspurnaden vaksenopplæringsssenteret registrerer i respektive region. Opplæringsavdelinga koordinerer det samla tilbodet med tanke på ei tenleg regional fordeling og for å unngå dublerande tilbod i små fag. Ein har i aukande grad lagt ut felles opplæringstilbod i yrkesfaga for lærlingar i ordninga full opplæring i bedrift og vaksne. Dette har gjeve betre læringsmiljø og ressursbruk.

Vaksenopplæringsssenteret må gjennomføra delar av det samla tilbodet på «eigen» skule. Dette vil vera vesentleg for å utvikla eit heilskapleg tilbod med høg kvalitet i fag, vaksenpedagogikk og

forvaltning av tilbodet. Også av omsyn til reiseavstand, offentlig kommunikasjon m.m. vert mange tilbod lagt sentralt i regionen. Vaksne deltakarar ønskjer også å møta skulemiljø som er lagt til rette for dei som målgruppe, og som i volum og tilbod ber preg av vaksne.

Vaksenopplæringsssenteret nyttar faglærarar frå andre vidaregåande skular og innleigde lærarar frå private og offentlege verksemder i tillegg til «eigne» lærarar ved skulen. Ved stor lokal etterspurnad, er det naturleg å flytta ut tilbodet og nytta respektive lokale vidaregåande skular.

Vaksenopplæringsssenteret kan også flytta undervisningstilbodet ut av eigen region når dette er tenkt å nå ein spreidd etterspurnad. Til dømes har vaksenopplæringsssenteret på Voss lagt samlingane i reiselivsbygget til Bergen for betre å nå målgruppa.

6. Kvalitetssikring av tilbodet

6 A. Opplæringsavdelinga har ansvar for å

- Utforma prosedyrar og dokumentasjon for aktiviteten i tråd med lov og forskrifter
- Utforma og koordinera deltakarundersøking
- Utforma underlag for tilstandsrapport frå aktiviteten
- Gjennomføra kompetansehevingstiltak m.a. innan realkompetansevurdering og vaksenpedagogikk
- Rapportera frå aktiviteten

6 B. Skule med vaksenopplæringsssenter har ansvar for å

- Kvalitetssikra utforming og gjennomføring av tenesta, m.a. gjennom deltakarundersøking og tilstandsrapport ved eigen skule
- Syta for at skular som har hatt opplæringsoppdrag, gjennomfører kvalitetssikringstiltaka
- Skular med vaksenopplæringsssenter har ansvar for å utvikla eit nettverk for vaksenopplæring saman med dei vidaregåande skulane i regionen som kan fremma
 - informasjon til vaksne og verksemder om vidaregåande utdanning for vaksne
 - etterspurnad etter vidaregåande utdanning
 - samvirke mellom skulane for best mogeleg gjennomføring av opplæringstilbodet

6 C. Skular i nettverk for vaksenopplæring har ansvar for å

- Kvalitetssikra gjennomføring av opplæringa ved skulen, m.a. gjennom deltakarundersøking og tilstandsrapport

Kvalitetssikringsarbeidet i vaksenopplæringa er omfattande som elles i vidaregåande opplæring. Fylkeskommunen er pålagt å ha eit system for oppfølging og kvalitetssikring av aktiviteten og held soleis hand om føresetnader for og rapportar frå aktiviteten, jf opplæringslova § 13-10. Skule med vaksenopplæringsssenter har ansvar for å følgja opp og utvikla kvaliteten i tenesta som omfattar forvaltning, rådgjeving og opplæring. Fagmiljøa bør soleis ha rimeleg storleik og permanens om ein skal driva effektiv kvalitetsutvikling over tid.

7. Organisering av aktiviteten

7 A. Opplæringsavdelinga koordinerer aktiviteten gjennom ei faggruppe for vaksenopplæring lagt til seksjon skule

7 B. Vaksenopplæringsssenteret bør normalt organiserast som ei avdeling ved respektive vidaregåande skule. Avdelingsleiar rapporterer til rektor

7 C. Andre skular gjennomfører oppdrag for vaksenopplæringsssenter som del av skulen sin ordinære opplæringsaktivitet

For skular med vaksenopplæringscenter er vaksenopplæringa eit særskilt aktivitets- og kompetanse-område. Opplæringsaktiviteten involverer fleire fagavdelingar ved skulen, engasjerer lærarkrefter frå andre skular, frå næringsliv og offentleg sektor, tingar opplæringsoppdrag frå andre skular og inngår i nettverkssamarbeid med andre skular. Det er dermed vesentleg at skulen samordnar også denne aktiviteten i leiinga, samstundes som leiar av vaksenopplæringa har eit formelt mynde for utføring av sine oppgåver.

Framlegg til revidert senterstruktur

Vaksenopplæringa har i dag 9 vaksenopplæringscenter lagt til respektive vidaregåande skular. Denne senterstrukturen vart i hovudtrekk lagt då realkompetansereforma var innført i 2000.

Vaksenopplæringscenter	Kommunar	Innbyggjar 2014
Stord vidaregåande skule	Sveio, Bømlo, Stord, Fitjar, Tysnes, Austevoll	44.000
Kvinnherad vidaregåande skule	Kvinnherad, Tysnes, Fusa, Etne	24.000
Voss vidaregåande skule	Jondal, Odda, Ullensvang, Eidfjord, Ulvik, Granvin, Voss, Vaksdal, Kvam	30.000
Odda vidaregåande skule	Odda, Ullensvang, Jondal	11.000
Knarvik vidaregåande skule	Meland, Radøy, Lindås, Masfjorden, Austrheim, Fedje, Masfjorden, Modalen	33.000
Åsane videregående skole Handverks-, industri - og helseservicefag	Bergen, Osterøy, Os, Fjell, Sund, Øygarden, Askøy	363.000
Lønborg videregående skole Helse og oppvekstfag		
Bergen Katedralskole Studiespesialiserande fag		
Årstad videregående skole Handverks og industrifag		

I tillegg har Sotra og Fusa vidaregåande skular hatt faste opplæringstilbod for å dekkja etterspurnaden i region Vest og Bjørnefjorden med Kvam.

Skulebruksplanen reduserer talet til tre vaksenopplæringscenter.

Vaksenopplæringscenter	Kommunar	Innbyggjar 2014
Stord vidaregåande skule	Sveio, Bømlo, Stord, Fitjar, Tysnes, Austevoll, Kvinnherad, Tysnes, Etne	64.000
Voss vidaregåande skule	Jondal, Odda, Ullensvang, Eidfjord, Ulvik, Granvin, Voss, Vaksdal, Kvam, Odda, Ullensvang, Jondal	41.000
Bergen Katedralskole	Meland, Radøy, Lindås, Masfjorden, Austrheim, Fedje, Masfjorden, Modalen, Bergen, Osterøy, Os, Fusa, Fjell, Sund, Øygarden, Askøy	400.000

Planen legg opp til ei administrativ sentralisering av aktiviteten, medan opplæringa kan settast ut til skular som har tilstrekkeleg lokal etterspurnad, jf Fylkestinget sak 1/13, 12.03.13. Skulebruksplanen tar soleis i hovudsak tak i det relativt store talet på vaksenopplæringscenter og ønskjer ein mindre struktur for å utvikla kvaliteten i tilbodet. For Stor-Bergen trekkjer planen store vekslar på formidling av vaksne til opplæring frå eitt vaksenopplæringscenter til ulike skular i eit område med om lag 400.000 innbyggjarar.

Skulebruksplanen vart vedteken våren 2013. Etter dette har vi fått nye inntaksforskrifter og retningslinjer for vaksenopplæringa som føreset ein serie lovregulerte tenester i inntaket av den vaksne til opplæring, og som føreskriv eit opplæringstilbod nært tilpassa føresetnadene til den einskilde, slik vi har sett det i avsnitt 4 og 5. For så vidt vil alle fag, og særskilt dei mange yrkesfaga, stilla store krav til fagmiljø og fagkunnskap i inntak og tilpassing av opplæringstilboda. Tenesterekka i inntak og førebuing til opplæring bør vera integrert i eit breitt yrkesfagleg miljø. Det er vanskeleg å sjå for seg denne yrkesfaglege tenesta plassert på Bergen Katedralskole, vaksenopplæringsssenter for studiespesialiserande fag. Bergen Katedralskole har unik kompetanse på dei studiespesialiserande faga og tel i år om lag 450 vaksne deltakarar. Skulen sitt vaksenopplæringsssenter på BHG vil soleis vera godt belagt med studiespesialiserande fag og i liten grad ha ei yrkesfagleg innretning med fagkompetanse, eventuelt utstyr og rom for vurdering og yrkesfagleg opplæringsaktivitet.

Føresetnadene som låg til grunn for det sterke formidlingsaspektet i Skulebruksplanen for Stor-Bergen, er soleis endra. Endringane rører elles ikkje ved hovudtanken i Skulebruksplanen om å redusera talet på vaksenopplæringsssenter for å styrka berekraft og høve til utvikling av tenesta.

Etablering av vaksenopplæringsssenter bør så langt råd følgja eit sett grunnleggjande føresetnader som kan setta fylkeskommunen i stand til å oppfylle den vaksne sin rett på opplæring og utvikla ei føremålstenleg organisering av tilbodet.

- Vaksenopplæringsssenteret må ha sterk forankring i skulen. Skular som får tildelt senterfunksjonen bør ha valt vidaregåande utdanning for vaksne som eit medvite strategisk satsingsområde med tanke på å utvikla skulen. Skulen må ha eigarskap til senteret og til vaksne som målgruppe.
- Aktiviteten i vaksenopplæringsssenteret bør vera over ein kritisk storleik og føreseieleg over tid. Dette vil gje grunnlag for eit berekraftig fagmiljø og for utvikling av kvalitet i inntakstenestene og i opplæringstilboda. Vaksenopplæringsssenteret må i sin tur vera motor for vaksenpedagogisk utvikling av opplæringstilboda som vert gjennomført ved andre vidaregåande skular.
- Vaksenopplæringsssentera bør ha ein funksjonell nærleik til målgruppene og til dei andre vidaregåande skulane i regionen. Mange opplæringstilbod vert lagt til vaksenopplæringsssenteret fordi kommunikasjonane inn mot senterkulane er gode og gjev deltakarane like lang eller kort reisetid til opplæringa. Lang reiseavstand vert kompensert ved bruk av nettstøtta opplæring som gjer behovet for samlingar mindre. Bruk av nettstøtta og nettbaserte opplegg er elles del av tilboda til vaksne som gjerne har høg aktivitet på jobb og heimbane i tillegg til utdanninga.
- Plasseringa av vaksenopplæringsssentera må ta i vare kosteffektivitet i drifta av sentera. Talet på vaksenopplæringsssenter og ønskje om nærleik til målgruppene er ein balansegang. Ein er ikkje tent med mange og små senter utan høve til naudsynt kvalitet og utvikling, men ein er heller ikkje tent med så store vaksenopplæringsssenter at det utviklar seg satellittar av vaksenopplæringssskular nær brukarane, med eit kostnadsdrivande mellomsikt av fagleiarar og administrativt personell for å ta i vare opplæringsaktiviteten for vaksne.

Framlegget til fordeling av vaksenopplæringsssenter nedanfor har teke utgangspunkt i dei kriteria for etablering som vi har skissert over, og i ansvars- og oppgåvefordelinga mellom opplæringsavdeling, skule med vaksenopplæringsssenter og skular i nettverk for vaksenopplæring som skissert i avsnitt 5. Fordeling av vaksenopplæringsssenter vil uansett verta eit kompromiss som speglar sentrale særdrag ved Hordaland. Stord vidaregåande skule får framleis ansvaret for kommunane i Sunnhordland, og der er det ingen endringar i høve tidlegare vedtak. I vest får Sotra vidaregåande skule senteransvar for dei tre kommunane på Sotra og i tillegg Askøy. «Bergensregionen» vil framleis vera stor og er tildelt to fagsenter; Åsane vidaregåande skule for yrkesfaga og Bergen katedralskole for studiespesialiserande fag. Ein ny Åsane vidaregåande skule med eit breitt spekter av utdanningsprogram vil gje eit godt utgangspunkt for å utvikla det yrkesfaglege tilbodet til vaksne og eventuelt sjå dette tilbodet i samheng med opplæringstilboda i kriminalomsorg og ettervern. Samstundes vil dei to vaksenopplæringsssentera måtta leggja stor vekt på å utvikla nettverk og samarbeid med sentrale vidaregåande skular i regionen, ikkje minst Knarvik

vidaregåande skule og Årstad vidaregåande skole. Voss gymnas får ansvar for kommunane som tilsvarar region Voss/Hardanger og dessutan Kvam herad.

Vaksen- opplæringscenter	Region	Kommunar	Innbyggjar 2014
Stord vidaregåande skule	Sunnhordland	Etne, Sveio, Bømlo, Stord, Fitjar, Tysnes, Kvinnherad, Austevoll	64.000
Voss gymnas	Voss og Hardanger	Jondal, Odda, Ullensvang, Eidfjord, Ulvik, Granvin, Voss, Vaksdal og Kvam	41.000
Åsane vidaregåande skole Industri-, handverk-, helse- og oppvekstfag	Stor-Bergen	Bergen, Osterøy, Meland, Radøy, Lindås, Masfjorden, Austrheim, Fedje, Masfjorden, Modalen, Fusa, Samnanger og Os	338.000
Bergen Katedralskole Studiespesialiserande fag			
Sotra vidaregåande skule	Vest	Sund, Fjell, Øygarden og Askøy	62.000

6. Iverksetting og revisjon

Ny senterstruktur vert innført frå 01.01.2016 og gjennomført fortløpande så raskt som dei formelle og praktiske tilhøva ligg til rette for dette.

Senterstrukturen bør følgjast opp og reviderast i 2020, - etter ein driftsperiode på 5 år.